

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ	Τοχ. Γραφείο ΚΕΜΠΑ Αριθμός Δείξης 3712
--------------------	--

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 3655 ΚΕΜΠΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ 013586

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΜΟΛΙΚΑ 21, 13451 ΚΑΜΑΤΕΡΟ - ΤΗΛ. 210-88.27.296

www.kerasovo.gr e-mail: adelf.agiapar@gmail.com facebook: Αγία Παρασκευή Κεράσοβο

ΤΕΥΧΟΣ 157 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

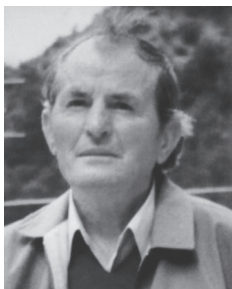
200 ΧΡΟΝΙΑ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΕΛΛΑΔΑ—2021

Σκαλωμένον Ευαγγέλιον

25 Μαρτίου 1821

Αφιερωμένο στα 200 χρόνια από την Ελληνική επανάσταση

Γεώργιος Χ. Κοντοδήμος,
Μεγάλος Ευεργέτης
της Αδελφότητας
και του χωριού μας

- > Αγοράστε γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα από τους παραγωγούς του χωριού.
Είναι σίγουρα άριστης ποιότητας και ταυτόχρονα ενισχύετε την τοπική οικονομία.
- > Ψωνίστε από τα καταστήματα του χωριού.
Μας χρειάζονται και τα χρειαζόμαστε.
- > Προτιμήστε συγχωριανούς μας επαγγελματίες.

01

“ΚΕΡΑΣΟΒΟ”

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:

Αδελφότητα Αγίας Παρασκευής
Κόνιτσας Ιωαννίνων

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Ελένη Σιάφη, Πρόεδρος Αδελφότητας
Σμόλικα 21, 134 51 Καματερό

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Ελένη Σιάφη, 6976003886

Αντιπρόεδρος: Ιωάννης Γαλιάνης, 6978720828

Γραμματέας: Ανθούλα Παστρομά,
6951932802

Ταμίας: Φώτης Βάιλας, 6945602679

Μέλος: Νικόλαος Αποστόλου του Αποστόλη,
6944868734

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Ελένη Σιάφη, Ιωάννης Γαλιάνης,
Γιώργος Αθ. Σιάφης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ

Ιωάννης Γαλιάνης, Ανθούλα Παστρομά

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ

Ελένη Σιάφη, Ιωάννης Γαλιάνης, Φώτης Βάιλας

Αντιπρόσωπος με σφραγίδα και μπλοκ για το χωριό και τις δημόσιες υπηρεσίες είναι ο Κώστας Γ. Τζίνας

Ανώνυμες επιστολές και κείμενα δεν δημοσιεύονται.

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν σημαίνει ότι εκφράζουν και τις απόψεις του Δ.Σ. της Αδελφότητας ή της Σύntαξης.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

20 ευρώ - 25 Δολ. ΗΠΑ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ 30

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

Αδελφότητα Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας. Σμόλικα 21, 134 51 Καματερό

Αρ. Λογαριασμού:

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 6034-135805-738
IBAN: GR 3001710340006034135805738

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ALKODI GROUP

Αριστοτέλους 91, 104 34 Αθήνα
Τηλ.: 211 012 1994 -
e-mail: alkodigroup@gmail.com
ISSN 1107-938X

Πρόσκληση

Προς όλους τους συγχωριανούς και φίλους της
Αδελφότητας και του περιοδικού μας.

Παρακαλούμε να μας στέλνετε απόψεις και θέσεις για όποιο
θέμα θέλετε να αναδείξετε.

Επίσης φωτογραφικό υλικό από κοινωνικές
και προσωπικές στιγμές, για να τις δημοσιεύουμε.
e-mail: adelf.agiapar@gmail.com

«Όταν σηκώσαμε την σημαία εναντίον της τυραγνίας ξέραμε ότι είναι πολλοί αλτρείνοι και μαχητικοί κι' έχουν και κανόνια κι' όλα τα μέσα. Έμεις σ' ούλα είμαστε αδύνατοι. Όμως ο Θεός φυλάγει και τούς αδύνατους, κι' αν πεθάνωμεν πεθαίνωμεν διὰ τὴν Πατρίδα μας, διὰ τὴν Ὀρησκεῖαν μας και πολεμοῦμεν ὅσο μπορούμε ἐναντίον τῆς τυραγνίας κι' ὁ Θεὸς βοηθός...».

(Στρατηγὸς Μακρυγιάννης)

02

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΞΕΝΩΝΑΣ: 6977928832 (Φάνης Κασιώτας)

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: 26550-24210,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ 6974874281

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ Κ.Χ.: 26550-24339,

6977265228 (Χρυσ. Γκούτσιος)

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ 6976202076

ΙΕΡΕΑΣ: (Παπα-Μιχαήλ) 6947236885

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ»

Πρόεδρος Νάκος Γεώργιος του Ευαγγέλου

τηλ: 2651034186 Διεύθυνση Αχιλλέως 29, Νέα Ζωή Ιωάννινα

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΙΑΤΟΥ «ΤΟ ΖΑΡΚΑΔΙ»

Πρόεδρος Νάκος Λάζαρος του Θωμά, Τηλ: 6934424884

Διεύθυνση: Παπανικολή 34 Κιάτο Κορινθίας Τ.Κ 20200

email: lazar.nakos@gmail.com

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ: 2655360300

ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ: 26550-23111

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ: 26550-22202

ΚΤΕΛ: 26550-22214

ΤΑΞΙ: 26550-22471, 22500

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ: 26550-22199

ΔΕΗ: 26550-22209

ΚΕΠ: 26550-23900

Πρόλογος

Αγαπητοί συγχωριανοί/νες, με αφορμή την επέτειο των 200 χρόνων από την εθνική παλιγγενεσία σκεφτήκαμε στην Αδελφότητα να συμμετάσχουμε στις εορτές του 1821 αφιερώνοντας την ύλη του περιοδικού μας σε άρθρα και απόψεις σχετικά από την επανάσταση του 1821. Η ανταπόκριση στην πρόκληση μας για την αποστολή των κειμένων ήταν απροσδόκητη και μας γέμισε με μεγάλη χαρά. Θα απολαύσετε ένα τεύχος αφιερωμένο στην ελληνική επανάσταση του 1821 μέσα από τα μάτια,

τη σκέψη και τη γραφή των μελών και φίλων της Αδελφότητάς μας. Συγκλονιστικές είναι οι μαρτυρίες για τη συμμετοχή των Κερασοβιτών στην απελευθέρωση από την Οθωμανική αυτοκρατορία, πριν και κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821, καθώς η συνέχεια της μέχρι την δική μας απελευθέρωση το 1913 (σ.σ. Μ. Βάιλα & Γ. Σάρος).

**Το Δ.Σ. και η Πρόεδρος,
σας ευχαριστεί πάρα πολύ.**

Ένα ειδικό μεγάλο ευχαριστώ

Στο παρών τεύχος που κρατάτε και διαβάζετε, κοσμεί την πρώτη σελίδα μας ένα έργο της Βάλιας Αθ. Σκαλωμένου με θέμα την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Της ζητήσαμε να μας δημιουργήσει για το επετειακό τεύχος και συγκεκριμένα για την πρώτη σελίδα, ένα σχέδιο και το έκανε μεγάλη προθυμία και αφιλοκεδώς.

Το έργο είναι εκπληκτικό και μοντέρνο με ωραία και δυνατά χρώματα που αντικατοπτρίζουν το πνεύμα και το νόημα της ελληνικής επανάστασης. Στην Αδελφότητα αισθανόμαστε υπερήφανοι και συγκινημένοι

για τη συμμετοχή, την προσφορά και το έργο της Βάλιας και την ευχαριστούμε θερμά.

Λίγα λόγια για τη Βάλια

Η Ευαγγελία (Βάλια) Σκαλωμένου είναι εκπαιδευτικός σε σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής. Διδάσκει εφαρμοσμένες τέχνες όπως κεραμική, ψηφιδωτό, εικαστικά και χειροτεχνία.

Έχει σπουδάσει Συντήρηση Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης στην Αθήνα και επειδή της αρέσει να δουλεύει σε σχολεία με παιδιά που έχουν ειδικές δεξιότητες, ολοκλήρωσε το Μεταπτυχιακό πρόγραμμα εξειδίκευσης στις Επιστήμες της Αγωγής - Ειδική Εκπαίδευση του πανεπιστημίου Λευκωσίας. Είναι μέλος της

θεατρικής ομάδας του Ομίλου Εξυπηρετητών, όπου έχει ρόλο σκηνογράφου αλλά και ηθοποιού.

Η ομάδα παίζει αφιλοκεδώς παραστάσεις σε νοσοκομεία, ιδρύματα, σχολεία, στο Χαμόγελο του παιδιού, και όπου υπάρχει πραγματική ανάγκη για ψυχαγωγία. Ζει στο Μαρούσι με την οικογένειά της. Με το σχέδιο και την Ζωγραφική ασχολείται από τότε που θυμάται τον εαυτό της, και τελευταία της δουλειά είναι η εικονογράφηση του παραμυθιού "Μια Γραμμή και μια Τελεία και είναι Θαύμα η Ιστορία", από τις εκδόσεις Μέγας Σείριος.

Το email της για επικοινωνία μαζί της είναι: valiskal@hotmail.com

Χαιρετισμός Δημάρχου Κόνιτσας Νικόλαου Β. Εξάρχου για την 25η Μαρτίου

Η 25η Μαρτίου είναι μια από τις πιο σημαντικές ημερομηνίες στην ιστορία της Νεότερης Ελλάδας. Μια διπλή εορτή για την πατρίδα μας, για τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία.

Γιορτάζουμε την Εθνεγερσία του 1821 που οδήγησε στην Ανάσταση του Γένους μας, μετά την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού και στην εγκαθίδρυση του νεότερου Ελληνικού κράτους, ενώ παράλληλα τιμούμε την Ορθόδοξη πίστη μας, εορτάζοντας την επέτειο της αναγγελίας της γέννησης του Ιησού με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου.

Φέτος μάλιστα γιορτάζουμε τα 200 χρόνια από την έναρξη της Επανάστασης. Ωστόσο, η Εθνική και θρησκευτική εορτή των Ελλήνων επισκιάζεται από την αόρατη απειλή της παγκόσμιας πανδημίας του κορωνοϊού.

Οι μέρες που διανύουμε είναι κρίσιμες σε πολλά επίπεδα. Έτσι, καλούμαστε να αντλήσουμε διδάγματα από την ιστορία μας, να μιμηθούμε τους προγόνους μας στην αγωνιστικότητα, την αυταπάρνηση και την ατσάλινη θέληση και να γίνουμε άξιοι συνεχιστές τους. Να προτάξουμε το «εμείς» στοχεύοντας στη διασφάλιση των υπέρτατων αγαθών της ζωής μας, την ελευθερία και την υγεία μας.

Είθε τα διαχρονικά μηνύματα της 25ης Μαρτίου 1821, να εμπνέουν τη ζωή μας και να αποτελέσουν για ακόμα μια φορά συνεκτικό δεσμό για όλους τους Έλληνες, σύμβολο εθνικής αφύπνισης, αλληλεγγύης, προσφοράς και ομοψυχίας, ώστε να ξεπεράσουμε τις δυσκολίες και να οδηγηθούμε ώριμα σε μια κοινωνία ευημερίας.

Ενημέρωση

Αγαπητοί συγχωριανοί στην ακόλουθη διεύθυνση <https://gis.ktimanet.gr/gis/forestsuspension> μπορείτε να δείτε την ανάρτηση του δασικού χάρτη. Θέλει λίγο υπομονή για να

βρούμε το χωριό μας.

Μπορείτε να το βρείτε από την εφαρμογή της αναζήτησης γράφοντας Νομός Ιωαννίνων και ΟΤΑ Αγίας Παρασκευής και πατάς μετάβαση για να σε πάει στο χωριό.

Κάτι από τώρα και από πριν

«Όλη δόξα και όλη χάρη άγια μέρα ξημερώνει και στη μνήμη σου το έθνος χαιρετά γονατιστό». 25η Μαρτίου δεκαετία του '50»

Οι δάσκαλοι ένα μήνα πριν ετοιμάζανε τη γιορτή. Μας μάθαιναν τα τραγούδια και πιο σκετς θα παίζουμε. Με ήρωες του '21, Κολοκοτρώνη, Καραϊσκάκη, Τζαβέλαινα κ.α. Ανήμερα της 25ης Μαρτίου πρωί πρωί πηγαίναμε όλα τα παιδιά του σχολείου στην εκκλησία με ένα μαθητή μπροστά να κρατά τη γαλανόλευκη και να ακολουθεί άλλος μαθητής με το στεφάνι από κισσό. Μετά τον εκκλησιασμό καταθέταμε το στεφάνι στο Ηρώον, που ήταν μέσα στην πλατεία στην κάτω πλευρά, ακριβώς πάνω από την προτομή της Γυναίκας Κερασοβίτισσας. Ακόμη θυμάμαι τα λόγια που είπα όταν κατέθεσα το στεφάνι: «Ατίμητοι και Αθάνατοι οι νεκροί μας. Ας μη βρέξει ποτέ το σύννεφο κι ο άνεμος ο σκληρός ας μην σκορπίσει το χώμα το μακάριο που σας σκεπάζει. Απαλά ας χαϊδεύει τ' αγέρι τους τάφους σας και ας φυτρώνουν σ' αυτούς αιώνια άνθη. Σε σας...». Στη συνέχεια πηγαίναμε στο κάτω σχολείο και ξεκινούσε η παρέλαση με τη σημαία μπροστά, τραγουδώντας ηρωικά τραγούδια και καταλήγαμε στην αυλή του σχολείου. Εκεί χορεύαμε και τραγουδούσαμε: «Μάνα μου τα κλεφτόπουλα... Μαύρη ζωή που κάνουμε...». Μετά στη μεγάλη αίθουσα για να συμμετάσχουμε στα σκετς.

Ας πάμε στο πριν

«ως τότε παλληκάρια θα ζούμε στα στενά μονάχοι σαν λιοντάρια στες ράχες τα βουνά»

Πριν το 1821 ο Ρήγας Φεραίος και πολλοί Έλληνες από τα Βαλκάνια και την Ευρώπη άρχισαν να ξεσηκώνουν τους Έλληνες για να επαναστατήσουν, μαζί με τους Φιλέλληνες να βοηθήσουν να απελευθερωθεί η Ελλάδα από τον τουρκικό ζυγό. Το ξεκίνημα της επανάστασης έγινε από το Ιάσιο στη Μολδοβλαχία και φτάσαμε στην ευλογημένη μέρα την 25η Μαρτίου 1821 στον Ευαγγελισμός της Θεοτόκου για να ξεκινήσει στην Πελοπόννησο. Την ιστορία λίγο πολύ την ξέρουμε. Εδώ θα αναφέρουμε τι έκαναν οι πρόγονοί μας Κερασοβίτες, όταν έμαθαν πως ξεκίνησε η επανάσταση από το Μοριά. Γνωρίζουμε όλοι ότι το χωριό μας ήταν κεφαλοχώρι και είχε έδρα ο Μπέης με κούλα ή κουλιές, το φρούριο του, την κατοικία του που ήταν στο παλιό σχολείο. Καυχιόταν πως το Κεράσοβο είναι το τσιφλίκι του. Οι πρόγονοι μας αυτό δεν μπορούσαν να το ανεχθούν. Από εδώ και κάτω γράφω αυτά που μου είπαν η Αγγελικούλα-μπάμπω Κώσταίνα Τέξαρχου και η κόρη της Λευκοθέα Τέξαρχου η Τηλεμαχίνα Βάιλα. «Άκου πιδάκι μου, τι μουλουγούσε ο πεθερός μου και πάππους σου τς Λεύκουσ. (χρονολογίες δεν θυμόταν) Φόντας κίντσει η πανάσταση από 'κει κάτω, οι χωριανοί μας είπαν να σκοσουμι κι 'μεις μπαιράκι. Και στήλαν τρεις Κερασοβίτες στην πόλη να πάρουν χαρτιά για να μην καν το χωριό μας τσιφλίκι. Κει τους κατάλαβαν κι τς φαρμάκωσαν. Ύστερα από πολλά χρόνια αποφάσισαν να στείλουν κρυφά και πάλι τρία άτομα στην πόλη. Αυτοί ήταν ο πεθερός μου

Γιώρ Μπάλας (Βάιλας), ο Χρήστος Χρηστάκης από τους Τελιάδες και ο Νάσιο Μπαλής από τους Γκουγκιτέους. Η κοινότητα έδωσε λίρες για τα έξοδα τους. Αυτοί είπαν θα παν στα ξένα για δουλειά για να μην τους πιάσουν οι Τούρκοι με λίρες, και ετσι τις κατάπιαν. Τελικά, φτάσανε στην Πόλη φέραν τα χαρτιά από την Οθωμανική αυτοκρατορία και έδειξαν ότι το Κεράσοβο δεν είναι τσιφλίκι, πήγαν και στο Πατριαρχείο και φέραν κάτι χαρτιά για τον Δεσπότη μας. Γι' αυτό ήρθε στο χωριό ο ίδιος ο Δεσπότης να ευχαριστήσει τον αρχηγό που ήταν ο Γιώρ Μπάλας και τον έχρισε Έξαρχο Αξιωματούχο του Βυζαντίου εξού και το επίθετο. Ασίγαστοι Κερασοβίτες ΗΡΩΕΣ. Όπως γράφτηκε κι άλλη φορά, πήραν μέρος στην απελευθέρωση της Μακεδονίας. Το αποκορύφωμα όμως είναι το ακόλουθο. Όπως, γράφει ο αείμνηστος συγγραφέας Μάλαμας Λάμπρος στο βιβλίο του το 1912, τους μήνες Οκτώβρη – Νοέμβρη – Δεκέμβρη, Ιανουάριο του 1912-13, 1500 Κερασοβίτες βγήκαν στα βουνά και δεν άφησαν να κατέβουν οι τουρκικές δυνάμεις να ενισχύσουν τον Εσάτ πασά. Αυτό το 'μάθαν οι Τούρκοι στα Γιάννενα και αποφάσισαν να κάψουν το χωριό μας. Για το λόγο αυτό, αναγκάστηκαν μέσα στο Γενάρη να φύγουν όλοι για τα Γρεβενά. Όπως ομολογούσαν οι παππούδες και οι γιαγιάδες μας ο χειμώνας ήταν βαρύς και στη διαδρομή χάσανε τη ζωή τους ηλικιωμένους και μικρά παιδιά, ακόμη και ζώα.

Όταν γύρισαν στο χωριό ήταν όλο καμένο! Όμως τα Γιάννενα και όλη η Ήπειρος 21 Φλεβάρη είχαν ελευθερωθεί. «τα πήραμε τα Γιάννενα μάτια πολλά το λένε ...»

ΥΓ. Ο Φώτης Βάιλας σ' ένα καφενείο της Αθήνας που συχνάζαν Ηπειρώτες, στην ερώτηση από που είσαι; Από το Κεράσοβο Κόνιτσας. Πετιέται ένας και λέει από το Κεράσοβο Πωγωνίου είμαι εγώ. Α ρε φίλε παραλίγο το 1913 οι Τούρκοι να κάψουν το χωριό μας. Όπως έλεγαν οι παππούδες μας Κεράσοβο για Κεράσοβο.

Μαριάνθη Βάιλα

Απο δεξιά: Μπούλα Κυρίτση, Αγγελική Παπανικολάου, Ειρήνη Γελασάρη, Χρυσάνθη Παπαγεωργίου, Σπυριδούλα Παπαγιάννη, Μαρία Πανούτση, Μαρία Καναβού, Σπυριδούλα Γαλάνη, Σπυριδούλα Σαμαρά, Βούλα Τέλλη, Βάγια Τέλλη, Πελαγία Γκουντούλη, Μαριάνθη Γαλάνη. Πίσω με το καπέλο η Αρετή Στεφάνου

Τα Ελληνόπουλα την Περίοδο της Τουρκοκρατίας

Θαυμάζει κανείς τη δίψα για μάθηση και την άσβεστη φλόγα των νεαρών βλαστών της Ελλάδας στην δύσκολη εποχή της Τουρκοκρατίας. Ο χαρακτηρισμός της εποχής εκείνης ως “δύσκολη”, ελάχιστα αποδίδει τις αντίξοες συνθήκες που αντιμετώπιζαν τα Ελληνόπουλα της εποχής εκείνης. Κι’ αυτό διότι η μάθηση προσφερόταν είτε μυστικώς, με την έμπνευσμένη μορφή του κληρικού στα Κρυφά Σχολεία, σε κρύπτες και σε ώρες να μην δίνουν στόχο στον κατακτητή, είτε, αργότερα, κατά τους δύο τελευταίους αιώνες της δουλείας, με την βοήθεια των μικρών σχολείων και των ονομαστών Σχολών.

Στη Σχολή των Κυδωνιών της Σμύρνης λ.χ. οι περιηγητές έντυπωσιάζονται. Από τους τριακόσιους (300) μαθητές που παρακολουθούν το μάθημα δεν ακούγεται κανένας ψίθυρος. Άλλα το πιο έντυπωσιακό είναι ότι δίδονταν παραστάσεις αρχαίων ελληνικών τραγωδιών, όπως της “Εκάβης”, του “Φιλοκτήτη” και των “Περσών” του Αισχύλου, με την μυστικότητα και την ευθύνη που αρμοζε σε ώριμους ανθρώπους.

Συγκίνηση προκαλεί η φιλομάθεια των παιδιών κατά την περίοδο εκείνη. Υπήρξαν περιπτώσεις που έφευγαν παιδιά για το Έξωτερικό και επέστρεφαν άνδρες καλλιεργημένοι και μορφωμένοι για να μεταδώσουν τις γνώσεις και την αρετή τους στην σκλαβωμένη Πατρίδα τους, σαν τον Ήλεια Μηνιάτη, που βρέθηκε 10χρονος στο Φλαγγιανό Φροντιστήριο της Βενε-

τίας και κατόπιν αναδείχθηκε σε Επίσκοπο Κερνίκης και Καλαβρύτων (1669-1714) αλλά και μεγάλο ρήτορα της εποχής εκείνης. Η ή περίπτωση του Αναστασίου Γκάζαλη, μετέπειτα Αρχιμανδρίτου Ανθίμου Γαζή (1758-1828). Προερχόμενος από πολύτεκνη οικογένεια με όκτω αδέρφια, όρφάνευσε από πατέρα στην ηλικία των τριών ετών. Παρ’ όλα αυτά, διάβαζε και τις νύχτες ακόμα, με το λυχνάρι, καταναλώνοντας το λάδι της οικογενείας του στην κατάκτηση των γνώσεων. Στις επιπλήξεις της μητέρας του για την σπατάλη αυτή, μηχανεύθηκε τον τρόπο να το τακτοποιήσει: Έγινε ο έπιστολογράφος των αγραμμάτων στο χωριό του, Μηλιές του Πηλίου, και με το χαρτζηλίκι που του έδιναν, προμηθεύτηκε λάδι, έστριψε φυτίλι, έκανε ένα όστρακο λυχνάρι και πλέον μπορούσε να συνεχίζει άμέριμος και την νυκτερινή του μελέτη. Αναδείχθηκε σε μεγάλο διδάσκαλο του γένους, αναπτύσσοντας ιδιαίτερη συγγραφική και έκδοτική δραστηριότητα.

Άλλα και στις περιπτώσεις που αναγκάζονταν τα Ελληνόπουλα να έργαστούν, έντυπωσιάζεται κανείς διαβάζοντας τι πατριωτικό φρόνημα έκρυβαν στα βάθη της ψυχής τους, αν και αγράμματα πολλές φορές! Το 1817, διηγείται ο γάλλος περιηγητής Claude Fauriel (Κλόντ Φοριέλ), ότι με την ομάδα των συνταξιδιωτών του έφθασε σ’ ένα άρτοποιείο. Ο υπηρέτης του άρτοποιείου ήταν ένας νεαρός και ρώτησε τον Φοριέλ αν ξέρει γράμματα. Όταν εκείνος απάντησε καταφατικά, ο νεαρός τον όδηγησε πιο μέσα, στον κήπο, και του έδωσε ένα μικρό βιβλιάριο, που το είχε κρεμασμένο με σχοινί από το λαιμό του. Ήταν τα τραγούδια του Ρήγα Φεραίου. Όταν ο περιηγητής άρχισε να τα απαγγέλει έντονα, τότε ο νέος έγινε άλλος άνθρωπος. Το πρόσωπό του έκαιε, τα χείλη του έτρεμαν, από τα μάτια του έτρεχαν δάκρυα και οι τρίχες της κεφαλής του όρθώθηκαν! Ότα τον ρώτησε ο περιηγητής αν άκουγε αυτά για πρώτη φορά, απάντησε, ότι κάθε φορά που διερχόταν κάποιος έπισκέπτης, τον παρακαλούσε να του τα διαβάσει!

Νέοι στην ηλικία ήταν αυτοί που έσπευσαν να καταταχθούν στον Ίερό Λόχο - αν και άπειροι στα του πολέμου - και να θυσιάσουν για την Πατρίδα στο Δραγατσάνι της Βλαχίας (19.6.1821), αφήνοντας σπουδές και μέλλον ασφαλές. Και το έκαναν αυτό διότι ήταν, όπως γράφει και ο ποιητής Ανδρέας Κάλβος “γνήσια της Ελλάδος τέκνα, τάγμα εκλεκτών ήρώων, καύχημα νέον”.

“Τα παιδιά κουβαλούσαν ψωμί και μπαρουτόβολα εις το στρατόπεδον” τόνιζε και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Ο Δημήτριος Παπανικολής ήταν πυρπολητής στα 15 χρόνια του. Στο Μεσολόγγι 16χρονοι ήταν αυτοί που άριστευαν στις έφοδους, αρπάζοντας άστραπιαία τουφέκια, μέσα από τα χέρια των έχθρων, ξαφνιάζοντάς τους. Τα μικρότερα, όταν ρίπτονταν οι βόμβες, τις άρπαζαν άμέσως και τις ξαναπετούσαν πίσω στους έχθρους ή τις άχρήστευαν βγάζοντας ταχύτατα το φυτίλι προτού να έκραγούν.

Θα θέλαμε να κλείσουμε το μικρό αφιέρωμα στα Ελληνόπουλα της Τουρκοκρατίας με την αναφορά μερικών ονομάτων μόνον, από το “νέφος” των νεαρών Νεομαρτύρων της εποχής εκείνης. Ο 18χρονος Μακάριος από την Προύσα (+1590), ο 14χρονος Ίωάννης από την Θάσο (+1652), ο 15χρονος Ίωάννης από την Βλαχία (+1662), ο νεαρός Νικόλαος από το Καρπενήσι (+1672), η νεαρή Άκυλίνα από τη Θεσσαλονίκη (+1767), ο 15χρονος Ίωάννης από την Μονεμβασία (+1773). Όλοι αυτοί οι νεαροί βλαστοί αποτελούν παράδειγμα για τους σημερινούς νέους μας, αφού, γαλουχημένοι από την Εκκλησία μας και τους προγόνους τους, απέδειξαν με το μαρτύριό τους, ότι για την Πίστη και την Πατρίδα αξίζει κανείς να θυσιάζει τα πάντα. Πλούτη, δόξες, τιμές, αλλά και την ζωή του ακόμα.

Οι Κερασοβίτες στην Ελληνική Επανάσταση

Συμπληρώνονται φέτος 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση της 25ης Μαρτίου 1821 και τον ιερό αγώνα των Ελλήνων για την Εθνική Παλιγγενεσία, που ο λαός μας την ταύτισε με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, ώστε η καλή αγγελία (Ευαγγέλιο) της έλευσης του Σωτήρα του κόσμου να εξομοιώνεται και με την λύτρωση του Έθνους μας.

Γράφει ο Γεώργιος Σάρρος

Από την Ήπειρο ως το Μοριά και από τη Ρούμελη ως τη Μακεδονία και τα νησιά, ξέσπασε η φλόγα της επανάστασης.

Ήταν το ξέσπασμα ενός βασανισμένου και ταπεινωμένου λαού που για 400 ολόκληρα σκληρά χρόνια, είχε υποστεί ανείπωτα μαρτύρια όπως: σφαγές, παιδομαζώματα με βίαιους εξισλαμισμούς, αρπαγές περιουσιών, τσιφλικοποιήσεις χωριών, βαριές φορολογίες, βιασμούς, αρπαγές γυναικών και δουλεμπόριο. Οι πρόγονοί μας όμως κατάφεραν να διατηρήσουν την εθνική συνείδηση μέσω της Ορθόδοξης πίστης και της γλώσσας. Κι ενώ "όλα τα 'σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά", οι Έλληνες δεν κάμφθηκαν. Μέχρι το 1821 είχαν γίνει 150 περίπου τοπικές εξεγέρσεις εναντίον των τυράννων. Κάθε εξέγερση κι ένας Ήρωας που η λαϊκή μούσα υμνούσε και γίνονταν αιώνιο κάλεσμα για συνέχεια...!!! Οι Αρματωλοί και οι Κλέφτες γίνονται οι σπινθήρες της επανάστασης. Ο ραγιάς αρματώνεται, γίνεται ασυμβίβαστος αγωνιστής και επαναστατεί απέναντι σ' έναν πανίσχυρο εχθρό. Η Επανάσταση του 1821, έγινε με πίστη στον Θεό, στην ελευθερία, την αξιοπρέπεια, την τιμή και τη δικαιοσύνη. Οι Έλληνες απέδειξαν για μια ακόμα φορά πως κανείς λαός δεν μένει υπόδουλος όταν πάρει την υπέρτατη απόφαση να ζήσει ελεύθερος ή να πεθάνει. Πρώτος ο Αλέξ. Υψηλάντης κήρυξε την επανάσταση στο Ιάσιο της Μολδοβλαχίας στις 24 Φεβρουαρίου 1821. Στην Αγία Λαύρα υψώθηκε το λάβαρο της Επανάστασης στις 23 Μαρτίου από τον Ανδρέα Λόντο και την ίδια μέρα ελευθερώνεται η Καλαμάτα από τον Θ. Κολοκοτρώνη, τον Παπαφλέσσα και άλλους οπλαρχηγούς. Στις 25 Μαρτίου ελευθερώνεται η Πάτρα και ο επίσκοπός της Παλαιών Πατρών Γερμανός ορκίζει τους αγωνιστές στην πλατεία του Αγίου Γεωργίου. Δεν θα πω για το πόσο επίκαιρο είναι το μήνυμα της

Ελληνικής Επανάστασης στις μέρες μας, ούτε θα επεκταθώ σε γνωστά ιστορικά γεγονότα που αφορούν εκείνη την περίοδο.

Θα κάνω στάση στο χρόνο και στο χώρο. Θα μείνω στο Κεράσοβο, το πανέμορφο χωριό της γιαγιάς μου. Ένα χωριό μαρτυρικό που βίωσε με τον χειρότερο τρόπο την τουρκική σκλαβιά. Η Επανάσταση μπορεί να άρχισε το 1821, η απελευθέρωση όμως του Κερασόβου ήρθε μετά από 92 ολόκληρα χρόνια, το 1913. Η θέση του χωριού είχε το στρατηγικό πλεονέκτημα της δύσκολης πρόσβασης από τακτικά στρατεύματα, με αποτέλεσμα να καταφεύγουν εκεί ληστές, κλέφτες κι αρματωλοί. Πολλοί Κερασοβίτες εντάχθηκαν κατά καιρούς σε διάφορα επαναστατικά Σώματα και πολέμησαν ηρωικά για την απελευθέρωση της Πατρίδας. Γνώρισαν όμως και πολλά δεινά. Ένα σύντομο απάνθισμα μας δίνει με χρονολογική σειρά, μια εικόνα για την ιστορική πορεία του Κερασόβου.

Έτσι το 1785, Τουρκαλβανοί πυρπόλησαν το Κεράσοβο γιατί οι κάτοικοι είχαν συνεργαστεί με τον αντάρτη οπλαρχηγό Μίτικο. Πολλοί Κερασοβίτες τότε μετοίκησαν στο Ντολό (Βυθό) Κοζάνης, ενώ συγχρόνως μεταφέρθηκε ο οικισμός από το Ριάχοβο στη σημερινή τοποθεσία (κατ' άλλους αυτό έγινε το 1812). Ένας Κλεφταρματωλός που πέρασε από το Κεράσοβο ήταν και ο Τότσκας ο οποίος σκοτώθηκε το 1809 στο Κηπουργιό Γρεβενών.

"Εψές αργά διαβαίνοντας του Τότσκα τα λημέρια, τον άκουσα κι ωρμήνευε τα κλεφτοπαλληκάρια: Παιδιά, ποιος θέλει λεβεντιά κι ελευθεριά και γρόσια, τσελίκι ας βάλει στην καρδιά και σίδερα στα πόδια, ας μην το πίνει το κρασί, ας μη τα' αρέσει ο ύπνος, τι ο ύπνος είναι θάνατος και το κρασί 'ναι πλάνος..."

Ο Μάρκος Μπότσαρης, στάλ-

θηκε από τον Αλή (Ιούνιος 1821) να φρουρεί τις διόδους της Φούρκας και του Εφταχωρίου (ίσως και της Σαμαρίνας) για να μην εισέλθουν τα σουλτανικά στρατεύματα. Στους οπλίτες που στρατολόγησε, υπήρχαν και άνδρες του Κερασόβου (Ζουνκαίοι και άλλοι), τους οποίους τον Οκτώβριο του 1822 κάλεσε στο Μεσολόγγι να γίνουν συμπολεμιστές του.

Ο Γούσιος ή Γιουσάκης Ζούκας πολέμησε στο Μεσολόγγι υπό τον Ν. Μπότσαρη (αναδείχθηκε σε Χιλιάρχο). Έπεσε κατά την Έξοδο στον ανεμόμυλο του Μεσολογγίου μαζί με τον Επίσκοπο των Ρωγών Ιωσήφ. Ο Κώστας Ζούκας πολέμησε στο Μεσολόγγι με τον βαθμό του Πεντακοσιάρχου. Έπεσε λίγο πριν από την Έξοδο. Ο Δημήτρης Ζούκας (με το παρατσούκλι Γούναρης) υπηρέτησε στην Αυλή του Αλή Πασά ως κυνηγός και τραγουδιστής. Μετά τη δολοφονία του Αλή περιήλθε στην Αυλή του Ομέρ Βρυώνη. Τα Χριστούγεννα του 1822 ενημέρωσε τους πολιορκημένους Έλληνες του Μεσολογγίου για την επίθεση που σχεδίαζε ο Ομέρ Βρυώνης με συνέπεια να αποτύχει η επίθεση και να σωθεί το Μεσολόγγι. Ο Βρυώνης κατάλαβε ποιος τον πρόδωσε. Ο Ζούκας κρύφτηκε καταφεύγοντας σε σπηλιά στην "Κλεισούρα" Μεσολογγίου. Ο Πασάς όμως για εκδίκηση, σκότωσε τη γυναίκα και τα παιδιά του Ζούκα που βρίσκονταν στην Άρτα. Μετά την απελευθέρωση ο Δημήτριος Ζούκας έγινε καλόγερος - ιερομόναχος και έχτισε στην "Κλεισούρα" εκκλησάκι αφιερωμένο στην Παναγία Ελεούσα.

Στη μάχη της Αράχωβας το 1826 συμμετείχε και ο Κερασοβίτης Δ. Βάλας (παλληκάρι του Γεωργίου Καραϊσκάκη).

Οι Κερασοβίτες Λάμπρος και Γιάννης Μπέκος πολέμησαν και σκοτώθηκαν στο Μεσολόγγι (1825-26).

Αρχηγός των Κλεφτών της Κόνι-

τσας υπήρξε κι ο Γιώργος Δερβέναγας (από το Δερβένι Κόνιτσας). Σκοτώθηκε το 1826. Αναφέρονται επίσης και οι Κερασοβίτες Κλεφταρματολοί: Κουτσογιώργης (ή Πλιάτσικας), Πέτρος (Μπίας Μανέκας), Σπαθούλας, Γκούτσιος. Ο Κουτσογιώργης ή Πλιάτσικας συνελήφθη από τους Τούρκους και περνώντας από το παλιό εξωκλήσι του Αγίου Δημητρίου, έκανε τάμα πως άμα ξέφευγε από τους Τούρκους, θα έχτιζε καινούργιο. Έτσι κι έγινε. Η λαϊκή μούσα του τραγούδι:

**"Να βρέξει ο Γιώργης γέρο
μ'τ'άρματα, βρε γέρο Σμόλιγκα,
τα φλουροκαπνισμένα..."**

Ένα άλλο τραγούδι που μου το τραγούδησε προ έτους ο Κερασοβίτης Δημήτρης Μανέκας, είναι του Χατζηχρήστου. Αυτό μας λέει για την αρπαγή δύο όμορφων κοριτσιών από το Κεράσοβο. Ο Χατζηχρήστος υπήρξε Αρματωλός της Πίνδου και το τραγούδι του έχει καταγραφεί από τον Π. Αραβαντινό, χωρίς περισσότερες πληροφορίες και με ελαφρά παραλλαγή των στίχων. Αυτό το τραγούδι δημιουργήθηκε το 1834.

"Δεν κλαίτε μαύρα δέντρα κι εσείς μαύρα κλαριά,

*κι εσύ βρε Χατζηχρήστο,
αχ δεν το 'πρες καλά,
π'άφκες τους Αρβανίτες,
αχ λημούρα στα χωριά.*

*Αϊντε μας πήραν δύο κορίτσια, 'π'τον
πέρα μαχαλά,
το ένα το λέν Ελένη,
αχ τ' άλλο Κωνσταντινιά.*

*Στα Γιάννενα τα πάνε,
κει στον Μαχμούτ Πασά,
και τ' στείλε στην Πόλη, σ' αυτόν τον
Βασιλιά."*

Τα έτη 1832 και 1833, οι Κερασοβίτες έστειλαν στην Κωνσταντινούπολη χωριανούς αντιπροσώπους τους για να καταγγείλουν στις εκεί αρχές την ληστρική συμπεριφορά Τουρκαλβανών μπέηδων που απαιτούσαν να γίνει το Κεράσοβο τσιφλίκι τους.

Οι αντιπρόσωποι του χωριού κατ'άφεραν να αποσπάσουν τέσσερα σουλτανικά διατάγματα που διέτασσαν τον διοικητή της Ηλείου και τον ιεροδίκη (κατή) της Κόνιτσας «να εξετάσουν επιτοπίως την διένεξη μεταξύ των Κερασοβιτών και των μπέηδων

σύμφωνα με τους νόμους, λαμβάνοντας υπ' όψιν και ότι το Κεράσοβο είναι αυτοκέφαλο και δεν μπορεί να γίνει τσιφλίκι, διότι ένα αρχαίο χωριό όπως είναι το Κεράσοβο απαγορεύεται να χρησιμοποιείται ως τσιφλίκι, αλλά και διότι οι κάτοικοί του πάντοτε κατέβαλλαν αμελλητί στους φοροεισπράκτορες τους έκτακτους φόρους. (αβαρίζ χανεσί) για 19 2/3 οικίες και συνεπώς απαγορεύεται να επιβαρύνονται με πρόσθετους φόρους. Το 1836 ο διοικητής της Ηλείου, επειδή εξακολουθούσε να αδρανεί, διατάχθηκε με τέταρτο σουλτανικό διάταγμα να ενεργήσει σύμφωνα με το αρχικό διάταγμα, αλλιώς θα θεωρηθεί αδικαιολόγητος. Λέγεται ότι οι ως άνω απεσταλμένοι δολοφονήθηκαν κατά την επιστροφή τους στο χωριό, αλλά είχαν εξασφαλίσει την διαβίβαση των διαταγμάτων σε αυτό. Ένας από αυτούς πρέπει να ήταν και ο Ν. Τέλης. Χαρακτηριστικό είναι το τραγούδι που σώζεται στο Κεράσοβο.

*"Σ' όλο τον κόσμο ξαστεριά, Νάσιο
μ'περήφανε,*

*σ' όλο τον κόσμο ήλιος, στο έρμο το
Κεράσοβο,*

καπνός βγαίνει κι αντάρα.

Σερίμπτης μας χάλασε,

*Νάσιο μ'περήφανε,
είναι εξήντα έξι, μας χάλασε
τις στάνες μας,*

μας χάλασε τις στρούγγες.

Μαζεύει τα γιδοπρόβατα,

Νάσιο μ'περήφανε,

*στα Γιάννενα τα πήγε, μας πήρε και τους
άντρες μας,*

στη φυλακή στη μπράγκα,

Να δώσ' Νάσιο μ' υπογραφή,

*Νάσιο μ'περήφανε,
για να το κάν' τσιφλίκι. Κι υπογραφή δεν
έδωσαν,*

τους δέσανε, Νάσιο μ',

στα κούτσουρα."

Η μέθοδος του Αλή Πασά να εκβιάζει τους προεστούς των χωριών για να υπογράψουν ώστε τα χωριά τους να γίνουν τσιφλίκια, ήταν απλή. Αφού δεν απέδιδαν οι φυλακίσεις και οι βασανισμοί, τους έδενε χειροπόδαρα σε κούτσουρα ή τους έδενε στην πλάτη τους άχυρα και τους απειλούσε ότι θα τους κάψει ζωντανούς αν δεν υπογράψουν και δεν παραδώσουν το χωριό τους στις ορέξεις του.

Το 1864 και κατ' άλλους το 1886 ο λήσταρχος Γ. Νταβέλης σκότωσε τον τσιφλικά μπέη Μουσλίμ κοντά στην

είσοδο του χωριού (στη θέση "Μαντρινιά") και έκαψε την κούλια του, μάλλον συνεργαζόμενος με Κερασοβίτες. Στον τόπο του φόνου υπήρχαν το 1896 οι τάφοι του Μουσλίμ και πέντε οπλιτών του.

Η δημοτική μας μούσα, λέει το εξής τραγούδι για το περιστατικό αυτό.

*«.... Δεν στο 'λεγα, εγώ μπέη μου, δεν
στα 'λεγα η μαύρη*

*Μη βάζεις μπέσα στους γραικούς και
στους Κερασοβίτες».*

Στην απογραφή του 1895, το Κεράσοβο είχε 120 οικογένειες (493 άρρενες και 389 θήλεις).

Τον Δεκέμβριο του 1912 το Κεράσοβο επαναστάτησε!!! Διακόσιοι άνδρες Κερασοβίτες πήραν τα όπλα (γκράδες που έφερε από τα Γρεβενά ο αγωγιάτης Κώστας Γαλάνης) και στις 11-12-1912 έκαψαν τα δεφτέρια των λογαριασμών του τσιφλικά τους, Τακή Μπέη. Συγχρόνως ζήτησαν από τον Μακεδόνα οπλαρχηγό Ισιδώρο Σιδέρη (από το Γιαννοχώρι Καστοριάς) με τα 30 παλληκάρια του, να φυλάνε την είσοδο του χωριού. Στις 28 Δεκεμβρίου 1912, καταφθάνουν 1000 Τούρκοι από την Κόνιτσα, και χωρισμένοι σε 3 τμήματα κατευθύνονται προς το Κεράσοβο από 3 διαφορετικά μονοπάτια. Εκεί τους επιτέθηκαν τα Σώματα των Οπλαρχηγών Ισιδώρου Σιδέρη, του Ηγουμενού Διονυσίου Παπαδάτου, του Τσακιάδανα, του Λόλα και του Βλατισή με όλους τους Κερασοβίτες. Στη διήμερη μάχη σκοτώθηκαν 25 Τούρκοι και 65 τραυματίστηκαν (4 από τους οποίους πέθαναν αργότερα). Οι Τούρκοι υποχώρησαν προς τη Μόλιστα.

Την 17.1.1913 κατέφθασε τουρκικός στρατός 2.000 ανδρών. Λίγες ώρες πριν, με εντολή του Σιδέρη, οι περισσότερες οικογένειες (κυρίως γυναικόπαιδα) του Κερασόβου, εγκατέλειψαν το χωριό παίρνοντας μαζί τους τα ζωντανά (πρόβατα, γίδια, βόδια, μοσχάρια κι άλογα) και κατέφυγαν στη Φούρκα, στο Δίλοφο και στα Γρεβενά!!! Ο τσιφλικάς Τακή Μπέης, με τους τσαούσηδες Κερίμ και Ιζέτ λεηλάτησαν το Κεράσοβο. Το απόγευμα της 26ης Ιανουαρίου 1913, ο ανθυπολοχαγός Γκούμας και ο ανθυπilarχος Μπόννης με 4 ιππείς και 4 οδηγούς

Ευθύμιος Ν. Κουκούμης, Ευεργέτης της Αδελφότητας και του χωριού μας

Αναμνήσεις μιας «άλλης εποχής»...

Φέτος συμπληρώνονται 200 χρόνια από τη σπουδαιότερη επανάσταση των Ελλήνων εναντίον του τουρκικού ζυγού! Μια επανάσταση που δεν είχε την ίδια διάρκεια και κοινό χρόνο απελευθέρωσης για όλη τη χώρα. Ο αγώνας των ηρώων του 1821 υπήρξε μια πολύ δυναμική περίοδος για όλη την Ελλάδα, με στόχο την αποτίναξη του κατακτητή. Ενός κατακτητή που, όσο και αν προσπάθησε, δεν κατάφερε να αλλοιώσει τις αξίες, τα ήθη και τα ιδανικά της πατρίδας μας, παρά την πολυετή σκλαβιά.

Στην Ήπειρο, οι αγώνες της ανεξαρτησίας ήταν ιδιαίτερα σκληροί και δύσκολοι. Περιοχές, όπως η Άρτα, η Πρέβεζα και τα Γιάννενα δεν λύγισαν και δεν γονάτισαν μπροστά στον ζυγό. Πολέμησαν με σθένος και δύναμη για να κατορθώσουν να απελευθερωθούν.

Και φυσικά το κατάφεραν!!!

Την απελευθέρωση αυτή γιορτάζει κάθε χρόνο η πατρίδα μας ανήμερα της 25ης Μαρτίου, ως μια ημέρα μνήμης, τιμής και αναστοχασμού. Μνήμης, γιατί δεν πρέπει ποτέ να ξεχάσουμε τη θυσία αυτών των ανθρώπων, που έδωσαν τη ζωή τους, ώστε εμείς σήμερα να απολαμβάνουμε το ύψιστο αγαθό της ελευθερίας. Τιμής, γιατί είναι απαραίτητο και αρμόζει να τους τιμάμε αναγνωρίζοντας την αξία τους. Αναστοχασμού, γιατί οφείλουμε να αναλογιζόμαστε ότι το πέρασμα στην αντίπερα όχθη της δουλείας και της υποτέλειας είναι πάντα επικίνδυνο και επισφαλές.

Για τον εορτασμό της 25ης Μαρτίου οι εκδηλώσεις είναι λαμπρές και επίσημες σε όλη την Ελλάδα. Αναλογιζόμενη τα χρόνια που έζησα στο χωριό μου, (Αγία Παρασκευή/Κεράσοβο Ιωαννίνων), ξεπηδούν και

κατακλύζουν το μυαλό μου έντονες μνήμες και ζωντανές εικόνες. Θυμάμαι ότι στην προετοιμασία μιας σχολικής επετειακής εορτής όλοι δίνανε τον καλύτερό μας εαυτό. Μιας και το σχολείο μας ήταν εξαθέσιο, τις εορτές αναλάμβαναν κυρίως οι μεγαλύτερες τάξεις, δηλαδή η τετάρτη, η πέμπτη και η έκτη.

Πιο συγκεκριμένα, όταν φοιτούσα στην τετάρτη Δημοτικού διοργανώσαμε μαζί με τους δασκάλους μας μια όμορφη γιορτή για να τιμήσουμε τους ήρωες του 1821. Ήταν μια μεγάλη μέρα για το σχολείο, αφού τη γιορτή μας θα παρακολουθούσαν ο πρόεδρος του χωριού, ο γραμματέας, ο ιερέας, ο αστυφύλακας, ο πρόεδρος του συνεταιρισμού, ο αγροφύλακας, ο δασοφύλακας και ο γιατρός. Παρίσταντο, ακόμη, οι περισσότεροι από τους κατοίκους του χωριού που ήταν εύκαιροι και δεν είχαν κάποια εργα-

Κοπή Βασιλόπιτας από το Δ.Σ. της Αδελφότητας

Η Ανθούλα Παστρούμα επί το έργω

Ο Αντιπρόεδρος Γιάννης Γαλάνης, ο τυχερός που κέρδισε το φλουρί.
Καλή χρονιά με υγεία.

σία. Η γιορτή πραγματοποιούνταν στο δεύτερο όροφο του σχολείου, όπου ανοίγοντας τις πόρτες των τριών αιθουσών γινόταν μια μεγάλη αίθουσα. Στο τέλος της υπήρχε μια υπερυψωμένη ξύλινη σκηνή με αυλαία και παρασκήνια στην πίσω πλευρά. Δεν μπορώ να ξεχάσω πως μερικές φορές όλα τα παιδιά αγχωνόμασταν και διστάζαμε, όταν βγαίναμε στη σκηνή και αντικρίζαμε την κατάμεστη αίθουσα.

Οι προετοιμασίες ήταν πυρετώδεις και επίπονες. Δεν αρκούσαν μόνον ορισμένα ποιήματα και ο τιμητικός λόγος, τον οποίο συνήθως εκφωνούσε ο δάσκαλος. Η γιορτή από μόνη της ήταν μία λαμπρή εκδήλωση! Απαγγέλλαμε ποιήματα και παίζαμε θεατρικά έργα. Στη συγκεκριμένη γιορτή, παρουσιάσαμε ένα θεατρικό για τον αγώνα των ηρώων μας και ένα για τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, όπου ντυμένη ως άγγελος με ένα γαλάζιο φόρεμα, ανακοίνωνα στην Παναγία το χαρμόσυνο γεγονός του Ευαγγελισμού.

Οι πρόβες ήταν καθημερινές και πολύωρες. Τα λόγια του δασκάλου ήταν χαρακτηριστικά: «Θα μάθετε όλοι τα λόγια σας απ έξω». Φυσικά, έπρεπε να εισακούσουμε επακριβώς τις οδηγίες του. Ήταν μεγάλη τιμή

τόσο για εμάς, όσο και για τους γονείς μας η συμμετοχή στη γιορτή. Κανένα από τα παιδιά δεν τολμούσε και δεν ήθελε να μην είναι σωστό και άψογο. Άλλωστε, εκείνα τα χρόνια οι δάσκαλοι ήταν πολύ αυστηροί και οι τιμωρίες ιδιαίτερα σκληρές!

Όταν τελείωνε η γιορτή, το χειροκρότημα, τα συγχαρητήρια και τα καλά λόγια όσων παρακολούθησαν την εκδήλωση ήταν για εμάς η ανταμοιβή. Η χαρά μας ήταν απεριγράπτη! Οι γονείς μας καμάρωναν τα άξια και πειθαρχημένα παιδιά τους και εμείς θαρρούσαμε πως ψηλώναμε και γινόμασταν μεγάλοι και τρανοί από τον ενθουσιασμό μας. Βέβαια, οι δάσκαλοι μάς επαινούσαν και μάς συνέχαιραν.

Την επόμενη μέρα, ανήμερα της 25ης Μαρτίου, όλο το σχολείο πήγαινε στην εκκλησία και δύο μαθητές από τις μεγαλύτερες τάξεις έλεγαν το «Πιστεύω» και το «Πάτερ ημών». Με το πέρας της Θείας Λειτουργίας ακολουθούσε η κατάθεση στεφάνων στο μνημείο των πεσόντων, «το Ηρώων». Σειρά είχε η παρέλαση των μαθητών που ξεκινούσε από το προαύλιο του δημοτικού σχολείου και κατέληγε στο παλιό Σχολείο. Τα αγόρια φορούσαν μπλε παντελόνι με άσπρο πουκάμισο και αντίστοιχου χρωματισμού

φούστα και πουκάμισο τα κορίτσια. Τέλος, μετά την παρέλαση υπήρχε κέρασμα με λουκούμι και τσίπουρο για τους χωριανούς (αναμνήσεις των γαμπρών μου, Αριστοτέλη Α. Ζήκα, Παντελή Β. Καραγιάννη και του αδερφού μου, Μιχαήλ Κ. Τζιμοτόλη).

Πόσο όμορφες μέρες!!! Όλα αυτά τα όμορφα χρόνια και οι ανεξίτηλες θύμησης είναι χαραγμένα στο μυαλό αλλά και στην καρδιά μου. Θα τα κρατήσω ως φυλαχτό... και κάθε φορά που πηγαίνω στο χωριό και κοιτάζω το δημοτικό σχολείο η συγκίνηση και η νοσταλγία με πλημμυρίζουν...

Αγγελική Κ. Τζιμοτόλη

Όρθιοι από δεξιά. Ελένη Μ. Κωτούλα, Ελένη Μπασούνα, Μάχη Δ. Καναβού, Λάzaros Τσιάτσιος, Γιαννούλα Αθ. Σιάφη, Ανθούλα Κ. Γκουντούλη, Χαράλαμπος Κυρίτσος. Καθιστοί. Δήμητρα Κ. Γελαδάρη, Λευκοθέα Π. Τζίνα, Δημήτρης Λ. Νάκος, Αγγελική Κ. Τζιμοτόλη, Παναγιώτα Β. Ευθυμίου.

Για ένα καλύτερο αύριο

Πολλές φορές αναλογιζόμαστε που βρίσκονται άραγε η ευτυχία, γιατί δεν μπορούμε να την προσδιορίσουμε και να την κατακτήσουμε.

Σκεφτήκαμε άραγε ποτέ πόσο δύσκολο είναι να υπάρχει χαρά σε έναν πλανήτη βασανισμένο από πολέμους, προσφυγιά, σκοτωμοί, πείνα, και πως μπορεί κάποιος να την κατακτήσει την ειρήνη μέσα του, όταν γύρω του υπάρχει τόσο δυστυχία.

Αναρωτηθήκαμε άραγε πως και εμείς, ο καθένας ξεχωριστά, πιστεύουμε ότι θα είμαστε αιώνιοι κάτοικοι σε αυτή τη γη....

Η ευτυχία λοιπόν είναι κάτι άπιαστο γιατί κανένας από εμάς δεν ζει το παρόν, αλλά αγωνιζόμαστε να αποκτήσουμε σπίτια, χρήματα, δόξα, χωρίς να αναλογιζόμαστε το πραγματικό νόημα της ζωής.

Πολλές φορές βρίσκουμε τη δικαιολογία ότι όλα αυτά που θέλουμε να αποκτήσουμε είναι για τα παιδιά μας για τα εγγόνια μας, όμως αυτό είναι μία αυταπάτη, γιατί κανένας δεν γνωρίζει το μέλλον τους, ούτε σε ποιον τόπο θα επιλέξουν να ζήσουν και όλα αυτά γίνονται εν αγνοία τους!!!!

Το αποτέλεσμα είναι να βλέπουμε ρημαγμένα και εγκαταλεειμμένα σπίτια φτιαγμένα με στερήσεις και κόπους, παραδομένα στη φθορά του χρόνου. Κατοικίες φτιαγμένες σε ένα αβέβαιο μέλλον ...

Το αύριο λοιπόν δεν μας ανήκει. Στη γη αυτήν δεν ερχόμαστε για να πολεμάμε για ένα μέτρο γη, αλλά να κατανοήσουμε πόσο περαστικοί είμαστε.

Να παλέψουμε για έναν δίκαιο κόσμο, να παλέψουμε με τα πάθη μας, την απληστία, την ματαιοδοξία, τον φθόνο, την αδιαλλαξία, την ανάγκη μας για δόξα.

Να πλουτίσουμε με αρετές, όπως ο σεβασμός, η συνεργασία, το μοίρασμα, η συμπόνια. Ας φτιάξουμε ψυχές για να μπορούν να αισθάνονται περήφανα τα παιδιά μας, ψυχές που θα μπορούν να αντικρύσουν τον διπλανό μας, τον αδερφό μας με καθαρό βλέμμα και να μπορούν να πουν πως δεν έβλαψα κανένα στο πέρασμα μέσα σε αυτή τη γη. Δεν αδίκησα, βοήθησα τον αδύναμο, τον πεινασμένο, τον άρρωστο. Και ποιος ξέρει βάζοντας ο καθένας τον δικό του λιθαράκι μπορεί το αύριο να είναι καλύτερο!!!

Φωτεινή Κωτούλα

Επανάσταση του 1821 και δημοτικό τραγούδι

Ο σπουδαίος Οδυσσέας Ελύτης είχε γράψει πως «καμιά επανάσταση, ούτε στην τέχνη, ούτε στην ζωή, δεν έχει περισσότερες ελπίδες επιτυχίας, από 'κείνη που χρησιμοποιεί για ορμητήριό της την παράδοση».

Τα δημοτικά τραγούδια αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης και έρευνας από τότε που η λαϊκή δημιουργία κέντρισε το ενδιαφέρον, όχι μόνο των ειδικών και των επιστημόνων, αλλά κάθε φιλέρευνου παρατηρητή των λαϊκών δρώμενων. Ο λαός κατατάσσει τα δημοτικά τραγούδια σύμφωνα με τη χρήση τους σε τραγούδια της τάβλας, του χορού κ.λπ. Αν επιχειρήσει ωστόσο κανείς να κατατάξει τα δημοτικά τραγούδια σε κατηγορίες, οφείλει ν' ανατρέξει και στις απόπειρες κατηγοριοποίησης που έκαναν οι λαογράφοι. Ο Πολίτης, με βάση το περιεχόμενο, τα κατέταξε σε δεκαπέντε ομάδες (ιστορικά, κλέφτικα, ακριτικά, παραλογές, μοιρολόγια ή του χάροντα, του κάτω κόσμου κ.α.).

Τα ακριτικά, τις παραλογές και τα κλέφτικα τα εντάσσει σ' εκείνα που δημιουργήθηκαν σε ορισμένο χρόνο και σε ορισμένη περιοχή. Τα κλέφτικα τραγούδια είναι η νεότερη, και πιο πλούσια κατηγορία δημοτικών τραγουδιών, με προέλευση την ηπειρωτική Ελλάδα που συνδέονται με την ακμή του Νέου Ελληνισμού. Το περιεχόμενο τους είναι άλλοτε εγκωμιαστικό και αφορά στη ζωή και τα κατορθώματα των κλεφτών, και άλλοτε θρηνητικό, όταν αναφέρονται στο θάνατο των παλικαριών. Στα κλέφτικα τραγούδια διαφαίνεται η καθημερινή ζωή των κλεφταρματολών, ο θαυμασμός των σκλαβωμένων Ελλήνων για τη λεβεντιά, την αντρεία, τους αγώνες τους, την ανεξάρτητη ζωή τους, τα χρόνια της δουλείας. Αντικατοπτρίζουν τους αγώνες τις θυσίες και τα βάσανα των υποδούλων ραγιάδων, που πλήρωναν πολύ ακριβά το τίμημα της όποιας μορφής αντίστασης, του ξεσηκωμού ενάντια στις βουλές του οθωμανικού κράτους.

Τα κλέφτικα τραγούδια εντάσσονται στα δημοτικά. Είναι δημιούργημα μιας ορισμένης χρονικής περιόδου και συγκεκριμένων όπως είπαμε περιοχών. Συγγενεύουν με τα ακριτικά και τις παραλογές. Το δημοτικό-λαϊκό τραγούδι της Επαναστάσεως του '21, σκαρώθηκε στα κλέφτικα λημέρια. Τραγουδήθηκε και χορεύτηκε εκεί, πολλές φορές μόνο για μια βραδιά, και μετά χάθηκε, σβήσθηκε, ξεχάσθηκε... Ύμνησε τον άνδρα, τον ήρωα, την γυναίκα, την μάνα, το χωριό, την φύση. Έδωσε χαρά και δύναμη σε όσους το άκουσαν και το χάρηκαν, και την άλλη μέρα, βγήκαν να πολεμήσουν, ψελλίζοντας το στα χείλη τους. Γι' αυτό χάθηκαν τα περισσότερα από αυτά τα άκρως επαναστατικά τραγούδια, γιατί τότε στα κλέφτικα λημέρια δεν υπήρχαν γραμματικοί, αλλά κλέφτες, αγράμματοι, αγρότες και κτηνοτρόφοι, άνθρωποι του προφορικού λόγου και της παραδόσεως, άνθρωποι του μύθου.

Αν και οι περισσότεροι ήταν αναλφάβητοι, επιλέγουν τις λέξεις εκείνες που ζωντανεύουν τη λαχτάρα γιαλευτεριά. Όταν το περιστατικό ή το γεγονός για το οποίο πλέχθηκε το τραγούδι, έπαψε να είναι στην επικαιρότη-

τα, όταν έπρεπε να πλεχθεί νέο, για να καλύψει και τις σημερινές ανάγκες, τις νέες μάχες και τους νιόκοπους ήρωες, τότε το παλιό ξεχνιόταν και σκαρωνόταν το καινούργιο. Νέες χαρές, νέα πανηγύρια! Η χαρά, ο χορός αλλά κι ο Χάρων στην ελληνική θεία γλώσσα έχουν την ίδια ρίζα! (Θυμίζω ότι ο Ζορμπάς του Καζαντζάκη σηκώθηκε και χόρευε στην πιο βαθιά του θλίψη, στον θάνατο του παιδιού του).

Τις περισσότερες φορές αυτά τα αυτοσχέδια τραγούδια δεν ξεπέρασαν τα όρια της εκτάσεως του λημεριού, άντε του βουνού. Τα πιότερα απ' αυτά δεν ήταν γνωστά καν στο αντίκρυ βουνού, στους γείτονες κλέφτες. Εκείνοι είχαν άλλα, δικά τους, δικούς τους ήρωες και νεκρούς να κλάψουν και να νεκρολογήσουν, δικές τους μάχες να διδάξουν, δικά τους πρόσωπα είχαν ανάγκη να θυμηθούν. Κάποιοι πολεμιστές, που έφευγαν από το ένα στρατόπεδο και πήγαιναν στο άλλο, μετέφεραν μαζί με το όπλο τους και κάποια από τα τραγούδια που αγαπούσαν να λένε στο προηγούμενο λημέρι τους. Μετέφεραν ό,τι ενθυμούντο απ' αυτά. Στην προσπάθειά τους να τα αποδώσουν στην απλούστερη μορφή μέτρου (τον 15σύλλαβο ή 8+7 δηλ. αυτό που λέμε σήμερα ζεϊμπέκικο), προσέθεταν και αφαιρούσαν λέξεις. Κι όσοι τ' άκουγαν, τα διέδιδαν προσθέτοντας ή αφαιρώντας τα δικά τους. Και φθάναμε σε ένα σημείο, που το πρωτότυπο είχε χαθεί, αλλά όχι τα θεμέλιά του. Κάποιες φράσεις-κλειδιά έμεναν πάντα ίδιες και πάνω σε αυτές ο καθείς με το ταλέντο του έκτιζε την ιστορία που βίωσε, υμνούσε τον οπλαρχηγό υπό τις διαταγές του οποίου επολέμησε, την πόλη ή το χωριό του που εγκατέλειψε, το κάστρο που πήρε...

Χρειάζεται μεγάλη προσοχή και έλεγχος στις συλλογές που διαθέτουμε προτού τις χρησιμοποιήσουμε. Αλλοιώσεις γίνονταν και κατά την καταγραφή των κλέφτικων τραγουδιών. Ο ίδιος ο τραγουδιστής μη λειτουργώντας υπό κανονικές συνθήκες όταν ο καταγραφέας του τον έβαζε να αποδώσει το κλέφτικο τραγούδι, δεν ήταν φυσικός. Το τραγούδι δεν έβγαινε από μέσα του αβίαστα τραγουδώντας για τη συντροφιά, το κέφι, τη μοναξιά κ.λπ., με αποτέλεσμα να το αλλοιώνει είτε συνειδητά προσθέτοντας στίχους, είτε ασυνείδητα επειδή κάτι δεν το θυμόταν καλά. Οι μουσικές παρεμβάσεις των τραγουδιστών, ιδίως κατά τις καταγραφές των τελευταίων ετών, όταν η προφορική παράδοση βρισκόταν σε παρακμή μπορεί να παραποιούσαν το στίχο του κλέφτικου τραγουδιού. Είναι γεγονός ότι οι ιστορικές συνθήκες και οι αντιλήψεις της εποχής καθόριζαν την παρουσία των κλέφτικων τραγουδιών, και των αναφορών στους κλέφτες και τους μεγάλους αγωνιστές της επανάστασης.

Δρ. Ανδρομάχη Μπούνα
Διδάσκουσα Κοινωνιολογίας
Τμ. Νομικής Αριστοτέλειο Πανεπ. Θεσσαλονίκης

Παιδικές αναμνήσεις εορτασμού 25 Μαρτίου

Γλυκές αναμνήσεις: 25ης Μαρτίου 1821 μέσα από όμορφα βιωματικά συναισθήματα

Παιδιά συγκεντρωθείτε ο δάσκαλος! Όπως γνωρίζετε, τιμούμε αύριο την εθνική εορτή και την θρησκευτική εορτή της ενανθρώπισης του θείου ΛΟΓΟΥ του Κυρίου Ιησού χριστού, με μήνυμα που έφερε Παναγιά ο άγγελος Γαβριήλ κατ' εντολή του Θεού.

«Χαίρε, κεχαριτωμένη Μαρία, ό Κύριος μετά Σού...»

Δέχτηκε το μήνυμα η Θεοτόκος και έγινε η σύλληψη.

Ο δάσκαλος συνέχισε...

Η γιορτή μας πρέπει να πετύχει.

Θα σας μοιράσω κάποιες δουλειές και εξήγησε.

Στην εθνική γιορτή, τιμούμε την ημέρα της 25ης Μαρτίου, του 1821, τότε οι πριν από μας Έλληνες, κατά τον λόγο που διατήρησαν, 500 χρόνια σκλαβιάς, ξεσηκώθηκαν να πάρουν τον τόπο πίσω που με την βία τους είχαν αρπάξει οι ΤΟΥΡΚΟΙ Αυτοί μιλούσαν διαφορετική γλώσσά και είχαν άλλη πιστή, πήραν τα όπλα, για να αποκτήσουν την ελευθερία τους, τα πράγματα για την ζωή τους να τα ρυθμίζουν μονοί τους και χωρίς καταπίεση

ΕΜΠΡΟΣ ΤΩΡΑ ΔΟΥΛΕΙΑ

Με τί προθυμία όλα τα παιδιά ριχτήκαμε στη δουλειά! Και πόσο γρήγορα τελειώσαμε! Μέσα σε λίγες μέρες όλα ήταν έτοιμα. Έτοιμες και οι μεγάλες επιγραφές!

Τα κορίτσια τέλειωσαν τις επιγραφές

25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΠΕΘΑΙΝΕΙ

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

ΧΑΙΡΕ, ΚΕΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗ ΜΑΡΙΑ

Τ' αγόρια στόλισαν την αίθουσα με τις Εικόνες των ηρώων του 21. Είχαν και επιγραφές με γράμματα, που έγραφαν:

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ

Τότε ξεκίνησα να κάνω κάποιες σκέψεις...

Πως να εξηγήσεις τον χορό του Ζαλόγγου, πως να εξηγήσεις την μάχη της Τριπολιτσάς, πως να εξηγήσεις την αυτοθυσία του Παπαφλέσσα, πως θα εξηγήσεις το αίμα των Ελλήνων που χύθηκε για την τόπο μας.

Αν δεν έχεις την Ελλάδα και την Ελευθερία στην καρδιά σου, μένει ανεξήγητος ο αγώνας. Πως να εξηγήσεις, τη θυσία του Διάκου, την παλληκάρια του Οδυσσέα Ανδρούτσου, την τόλμη όλων των γενναίων προπάππων μας, τις μεγάλες μάχες των Σουλιωτών και το Κιούγκι, ο Γέρο Σαμουήλ που με την πράξη του φώτισε όλη την Ευρώπη.

Εδώ ενθυμούμαι ένα ποίημα του Αριστοτέλη Βαλαωρίτη Ανοίγω την Πύλη του Ιερού, σκύφτουν τα παλληκάρια.

τ' ανδρειωμένα μέτωπα το μάρμαρο χτυπάνε και καρτερούν ακίνητα του γέροντα τα λόγια...

Χώμα στο Σούλι ελεύθερο για να ταφώ δε μένει.

ελέησον με, Πλάστη μου, συγχώρεσε να γέννη το Κιούγκι μου ή εκκλησιά, το Ιερό σου Βήμα του Σαμουήλ το μνήμα...»

Το Μεσολόγγι την αυτοθυσία των αγωνιστών, αυτό το μήνυμα διάβασαν οι Ευρωπαίοι και βοήθησαν, να αποκτήσουμε την ελευθερία μας, η ναυμαχία στην Πύλο που έκρινε την έκβαση του αγώνα. Απ' τα κόκκαλα βγαλμένη των Ελλήνων τα Ιερά και σαν πρώτα ανδρειωμένοι χαίρε ω χαίρε λευτεριά, έτσι διδάσκονται οι Λαοί. Πίστη στον Αγώνα φώναζε ο γενναίος Στρατηγός Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.

Την άλλη μέρα, πού ήταν του Ευαγγελισμού όλο το σχολείο πήγε στην εκκλησία. Ή σημαία εμπρός κυματίζει.

Τα παιδιά περπατούν τραγουδώντας:

«Όλη δόξα, όλη χάρη,

άγια μέρα ξημερώνει...»

και στην μνήμη της το έθνος χαιρετά γονατιστό, στην Αγία Λάβρα πρώτα δυναμώνει και ευλογάει και στο Μεσολόγγι μέσα χύνει το γλυκό της φως

Τα τραγούδια ακούγονται σε όλο το χωριό. Τελείωναν το ένα, άρχιζαν το άλλο:

Χαρά που τύχουν τα βουνά, τα κάστρα περηφάνεια

Γιατί γιορτάζει η κλεφτουριά, γιορτάζει και η πατρίδα...

Τα μάτια του κόσμου είναι καρφωμένα πάνω στη σημαία και στα παιδιά που τραγουδούν.

Να, τώρα φτάσαμε στην εκκλησία!

Στη δοξολογία που έγινε, ένας ιεροκήρυκας έβγαλε λόγο. Είπε για την ελληνική επανάσταση, για τους ήρωες, τα είπε όλα. Τι ωραία που μίλησε! Τα παιδιά τραγούδησαν τον εθνικό ύμνο:

“Σε γνωρίζω από την κόψη...”

Μετά την δοξολογία, όλοι πήγαμε στο σχολείο. Οι χωριανοί ήρθαν να παρακολουθήσουν την σχολική γιορτή. Η αίθουσα, όπως ήταν στολισμένη με τους ήρωες, τους μάγεψε όλους.

Η επιτυχία που είχαν τα παιδιά στα ποιήματα και στα τραγούδια δεν λέγεται. Όλοι χειροκροτούσαν με την καρδιά τους.

-Τέτοια γιορτή ας μην τελείωνε ποτέ, είπαν οι περισσότεροι την ώρα που έφευγαν. Μπράβο στους δασκάλους και στα παιδιά, που μας χάρισαν μια τέτοια ωραία γιορτή Όλο το κλήμα μετά την γιορτή μας γέμιζε με χαρά και υπερηφάνεια για όλη την ανάμνηση εκείνης της γενναίας ιστορικής εποχής.

ΖΗΤΩ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΖΗΤΩ Η 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

ΖΗΤΩ ΟΙ ΠΑΠΠΟΥΔΕΣ ΜΑΣ ΠΟΥ ΑΓΩΝΙΣΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΜΑΣ

Βασίλης Γιάννου

200 χρόνια από την Επανάσταση του '21 Το δίδαγμα

Γράφει ο Χρήστος Α. Τούμπουρος
Εφορος Τύπου της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας Ελλάδας.

Διακόσια ολόκληρα χρόνια από την Επανάσταση, από τότε που οι Έλληνες άδραξαν τα όπλα και κήρυξαν «την Πολιτικήν αυτού (Έθνους) Ύπαρξιν και Ανεξαρτησίαν»¹.

Διακόσια χρόνια και η μνήμη, η χαοτική αυτή δύναμη καίει -«άκαυτη βάτος»- και συνδουλίζεται από την εκπλήρωση του χρέους μας έναντι των προγόνων επαναστατών. Γιατί μας ελευθέρωσαν.

Το προσάναμμα το κρατούν με την προσφορά τους, διαχρονικά, τόσο ήρωες και διδάχοι της εθνικής αξιοπρέπειας. Κι όσο κι αν το δικίο συνταυτίζεται με την ανωνυμία, με τον αγώνα δηλαδή του λαού, είναι και αυτοί που στέκουν ως «ακρογωνιαίοι λίθοι», συντάσσουν και διατηρούν την εθνική διάρκεια και προκοπή του ελληνικού έθνους. Ρήγας Φεραίος - Βελεστινλής.

Ο άνθρωπος που με τις ιδέες και τα οράματά του σκόρπισε τη φλόγα της επανάστασης σε όλους τους Βαλκάνιους. Ο ήρωας, ο κοινωνικός επαναστάτης που στάθηκε ο πρώτος μεγαλομάρτυρας του αγώνα συγκεντρώνοντας στο πρόσωπό του το μίσος όλης της ευρωπαϊκής αντίδρασης, αλλά και την ευγνωμοσύνη κάθε ελεύθερου Βαλκάνιου.

Ο Καραϊσκάκης, «το παιδί της καλογριάς», ο στρατηγός Κολοκοτρώνης, ο Αθανάσιος Διάκος και τόσοι άλλοι ήρωες και μάρτυρες του αγώνα. Τόποι εθνικοί ποτισμένοι με το αίμα των αγωνιστών, με το πάθος και τον καημό του επαναστατημένου, για μια πατρίδα ελεύθερη, για μια Ελλάδα ανεξάρτητη.

Και πάνω απ' όλους και απ' όλα, εκείνος ο Βασίλης του δημοτικού τραγουδιού που αφήφισε «νοικοκουροσύνες» και φρονιμάδα και έγινε κλέφτης στ' όνομα μιας λεύτερης και αδούλωτης πατρίδας.

*«Βασίλη, κάτσε φρόνιμα, να γένεις νοικοκύρης,
για ν' αποκτήσεις πρόβατα, ζευγάρια κι αγελάδες,
χωριά κι αμπελοχώραφα, κοπέλια να δουλεύουν. (...)
- Μάνα μου εγώ δεν κάθομαι να γίνω νοικοκύρης,
να κάμω αμπελοχώραφα, κοπέλια να δουλεύουν,
και να 'μαι σκλάβος των Τουρκών,
κοπέλι στους γερόντους». (2)*

Η εθνική και κοινωνική του περηφάνια τον ώθησαν να εγκαταλείψει τα υλικά αγαθά μιας υπόδουλης ζωής και να γίνει αντάρτης, ελεύθερος μέσα στη φύση των απόκρημνων βουνών.

Η Ήπειρος, τόπος άγριος, γεμάτος βουνά, απρόσιτος, ανυπόταχτος, «πρωτοστάτης» όμως κι αληθινή αιμοδότρα, σ' όλα τα εθνικά κατορθώματα, σ' όλο το εθνικό μεγαλείο. Σούλι, Πέτα, Σέλτσο, Σταυρός Τζουμέρκων. Στην Ήπειρο καλλιεργήθηκαν έντονα οι ιδέες του Νεοελληνικού Διαφωτισμού που ουσιαστικά άναψαν το φιτίλι της

Επανάστασης. Ασφαλώς και δεν είναι υπερβολική η έκφραση που αναφέρεται στα Γιάννινα εκείνη την εποχή: «Πρώτα στα άρματα, στα γρόσια και στα γράμματα». Και πάνω απ' όλα Σκουφάς και Τσακάλωφ.

Η Ήπειρος όμως είναι Ελλάδα. «Ο καθείς»-κάθε τόπος- «και τον οβολό του». Αυτό τον οβολό οφείλουμε να αξιοποιήσουμε κατάλληλα, γιατί θα γιορτάσουμε το 21. Το γιορτάζουμε, αφού καθιερώθηκε ως χρόνος γιορτής, αλλά και μνήμης. Η λήθη δεν χωράει εδώ. Δεν απθώνονται στη λήθη τα εθνικά μας ιδανικά. Και περισσότερο δεν χωράει η εκμετάλλευση. Δεν είναι η εθνική ύπαρξη, η ιστορική και κατά συνέπεια η ελληνική μνήμη είδος προς μεταπώληση, ώστε να λειτουργούν οι μεσάζοντες, οι διαμεσολαβητές και οι μεταπράτες. Δεν αγοράζεται και δεν πωλείται. Προσοχή όμως, μήπως οι λόγοι και οι παράτες περισσέψουν.

Μεγάλα λόγια έξαρσης της «εθνικής» υπερηφάνειας των Ελλήνων για την επέτειο της «εθνικής παλιγγενεσίας», αλλά ανυπαρξία διδαγμάτων.

Γιατί η πατρίδα είναι για όλους. «Τούτην την πατρίδα την έχομεν όλοι μαζί, και σοφοί και αμαθείς και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι», (Ι. Μακρυγιάννης). Δεν εξαιρείται κανείς.

Ένα πρέπει να είναι το δίδαγμα. Το ανάστημα που όρθωσε ο λαός μας, πριν από 200 χρόνια, ήταν η πιο αποφασιστική στάση και έκφραση του δικαιώματος, που έχει κάθε λαός, να επιλέγει ο ίδιος το δρόμο που θα πορευτεί. Να χαράσσει το δρόμο του και να τον διαβαίνει. Ελεύθερος.

1. Διακήρυξη του Προσωρινού Πολιτεύματος της Ελλάδος

«Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τὸ ὑπὸ τὴν φρικώδη ὀθωμανικὴν δυναστείαν, μὴ δυνάμενον νὰ φέρῃ τὸν βαρύντατον καὶ ἀπαρδειγμάτιστον ζυγὸν τῆς τυραννίας, καὶ ἀποσεῖσαν αὐτὸν μὲ μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον διὰ τῶν νομίμων παραστατῶν του, εἰς Ἑθνικὴν συνηγμένων Συνέλευσιν, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, τὴν Πολιτικὴν αὐτοῦ Ὑπαρξιν καὶ Ἀνεξαρτησίαν. Ἐν Ἐπιδαύρῳ τὴν α' Ἰανουαρίου ἔτει, αὐκβ' καὶ Α' τῆς Ἀνεξαρτησίας».

Κάντε μας να νοιώσουμε ότι το κράτος ενδιαφέρεται για εμάς

Επιστολή Παντελή Γαλάνη προς τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Τασιούλα και τους Βουλευτές Περ. Ενότητας Ιωαννίνων κ. Καλογιάννη Σταύρο, κα Κεφάλα Μαρία, κ. Αμνυρά Γεώργιο και κα Τζούμη Μερόπη.

Έχοντας διατελέσει από το 1990 πρόεδρος Αγ. Παρασκευής Κόνιτσας, αλλά και σε όλη μου την ζωή που ασχολήθηκα με τα κοινά της περιοχής μου, σήμερα που βρίσκομαι σε μεγάλη αγωνία καθώς και σε αδιέξοδο για το παρόν και το μέλλον του τόπου μου, σας καταθέτω τον προβληματισμό μου που έχει να κάνει με την εγκατάλειψη της επαρχίας μας. Τα χωριά μας έχουν ερημώσει και μοιάζουν με φαντάσματα και η Κόνιτσα από ζωντανή κωμόπολη, έχει γίνει χωριό. Σε όλα τα χωριά κυριαρχεί το αίσθημα της εγκατάλειψης και του φόβου. Υπάρχουν πολλά προβλήματα και θέλω να σας θέσω μερικά που δυσκολεύουν την ζωή μας στην Αγία Παρασκευή Κόνιτσας, καθώς και σε όλα τα χωριά.

1. Οι δρόμοι βρίσκονται σε κακή κατάσταση, αφού εδώ και πενήντα χρόνια δεν έχει γίνει καμία σοβαρή παρέμβαση για τη βελτίωσή τους.
2. Μέσα στο χωριό το πρόβλημα των κατολισθήσεων παραμένει και ένα μεγάλο τμήμα του χωριού συνεχώς καχιζάνει.
3. Οι λίγοι νέοι μαστίζονται από την ανεργία. Οι δασερ-

γάτες έχουν ελάχιστο εισόδημα και η φροντίδα για την υγεία είναι ανύπαρκτη. Ακόμη και το εμβόλιο covid, πρέπει να το κάνουμε στα Γιάννενα.

4. Ο Δήμος Κόνιτσας διαχρονικά αμελεί για τα προβλήματα μας.
5. Οι επισκέψεις των θεσμικών παραγόντων, όπως εσείς οι βουλευτές μας θυμάστε μόνο όταν γίνονται εκλογές, από εκεί και πέρα εξαφανίζεστε.
6. Ακόμη και η τηλεοπτική κάλυψη του χωριού είναι ανύπαρκτη. Τα κρατικά κανάλια είναι εδώ και μήνες χαλασμένα.
7. Τα έργα μικρά και ελάχιστα δέθεν προγραμματίζονται, στην πράξη όμως όλα μένουν στα χαρτιά.

Σεβαστοί κ. βουλευτές!

Μας έχει δημιουργηθεί η εντύπωση ότι έχουμε εγκαταλειφθεί πλήρως. Μας έχει κυριεύσει η απόγνωση. Σας ζητάμε να μας ακούσετε, να μας φροντίσετε, να ενδιαφερθείτε γιατί Ελλάδα δεν είναι μόνο η Αθήνα. Είμαστε και εμείς οι φύλακες των συνόρων.

Οι Κερασοβίτες στην Ελληνική Επανάσταση

Συνέχεια από τη σελ. 7

από τη Φούρκα, έφτασαν στη θέση "Κοντή Ράχη" και παρακολουθούσαν τις κινήσεις των Τούρκων στο Κεράσοβο. Ο λοχαγός Δ. Παπανικολάου με στρατό είχε φτάσει στη θέση "Αραιά Πεύκα". Ο Καλόγηρος Ζέρμας πυροβόλησε και σκότωσε Τούρκο οπλίτη που κατέβαινε από το λόφο. Το Σώμα Σιδέρη άρχισε να πυροβολεί από δεξιά τις προφυλακές των Τούρκων, οι οποίοι πανικοβλήθηκαν και εσπευσμένα έφυγαν προς τη Σταρίτσανη (συμπύχθηκαν στη Μόλιστα). Έμειναν πίσω μόνο 250 Τούρκοι οι οποίοι αμύνονταν από την Εκκλησία, τη Σχολή και τα σπίτια. Συγχρόνως έβαλαν φωτιά στο χωριό και κάηκαν 90 σπίτια και 70 αχυρώνες και έφυγαν κυνηγημένοι από τον Ελληνικό Στρατό. Στις 24 Φεβρουαρίου απελευθερώνεται η Κόνιτσα που ήταν και το ποθούμενο του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: 1) ΠΥΡΠΟΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ ΤΟ 1785 ΚΑΙ ΤΟ 1913. Επιμέλεια: Χαρίλαος Γ. Γκούτος.

2) Αγία Παρασκευή - Κεράσοβο (Επίσημο site της Αδελφότητας Κερασοβιτών).

3) ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΩΝ. ΓΚΟΥΜΑΣ Ο ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΟΣ ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ. «Από τις χειρόγραφες σημειώσεις του ιδίου».

4) ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ (1000-1958). Επιμέλεια Αθανασίου Χ. Γιάγκα.

5) ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ, Αθήνα 2003.

6) ΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ (Αγία Παρασκευή) ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, Βασίλης Κιτσάκης, Έκδοση Αδελφότητας Αγίας Παρασκευής, ΑΘΗΝΑ 1985.

7) ΚΙΡΑΣΟΒΟ, Δημητρίου Ανδ. Σαμαρά, ΑΘΗΝΑ 2007.

8) Μανέντας Δημήτριος (από καταγραφή του 2019 και 2020).

*Σάρρος Γεώργιος του Νικολάου. Η γιαγιά μου (μάννα του πατέρα μου ήταν

η Βασιλική Ζούκα που γεννήθηκε το 1891. Η μάννα της της γιαγιάς μου Βασιλικής είχε έρθει βρέφος στην αγκαλιά της μάννας της από το Κεράσοβο στην Παναγία Καλαμπάκας το 1860 περίπου.

Ο πρώτος Ζούκας που αναγράφεται στα αρχεία της Κουτσούφλιανης ήταν ο Ζούκας Νικόλαος του Γεωργίου το 1856. Πολύ πιθανόν οι πρώτοι Ζουκαίοι να έφτασαν στην Κουτσούφλιανη είτε μετά τα Ορλωφικά το 1770, είτε στις αρχές του 1800. Η γιαγιά της γιαγιάς μου ήταν το γένος Ντακοβάνου.

Απόδημος Ελληνισμός και η ελληνική επανάσταση του 1821

«Για του Χριστού την πίστη, την Αγία και της πατρίδας την ελευθερία» ήταν ο όρκος που έδωσαν όσοι μνήθηκαν στην Φιλική Εταιρεία που ιδρύθηκε στην νοτιοδυτική Ευρώπη στις αρχές του 1800 και ξανακούστηκε στο μοναστήρι της Αγιάς Λαύρας από τους οπλαρχηγούς της Ρούμελης και του Μοριά, την 25η Μαρτίου 1821.

Ετσι άρχισε ο Αγώνας ο άνισος για την απελευθέρωση της πατρίδας μας Ελλάδος από μια σκλαβιά 400 χρόνων, κάτω από την σκληρή μπότα των Οθωμανών Τούρκων. Ζούμε όλοι εμείς σήμερα ελεύθεροι, γιατί ο απόδημος Ελληνισμός, η εκκλησία και Ελληνισμός της Ρούμελης, των νησιών και του Μοριά, γιόρτασαν την Ανάσταση του γένους και ενός λαού που κυριεύτηκε από του Τούρκους, μετά την άλωση της Πόλης το 1453, αλλά δεν χάθηκε και δεν πέθανε, διότι πάντοτε πίστευε και πιστεύει ότι η Ελλάδα ποτέ δεν πεθαίνει, δεν τη σκιάζει η φοβέρα καμιά, μόνο λίγο καιρό ξαποσταίνει και ξανά προς την δόξα τραβά.

Το όνειρο της Λευτεριάς, η ελπίδα της λύτρωσης και η πίστης στο Θεό και στην Παναγιά κράτησε τους σκλαβωμένους ραγιάδες δυνατούς και έτοιμους να πετάξουν κάποια μέρα από πάνω τους το ζυγό της σκλαβιάς και της τυραννίας. Και το πετύχανε αυτό αρχίζοντας με την επανάσταση της 25ης Μαρτίου του 1821 και δημιουργώντας μετά από 8 χρόνια αγώνων, ένα ελεύθερο και καινούργιο κράτος με πρωτεύουσα το Ναύπλιο και με πρωθυπουργό τον μεγάλο απόδημο Έλληνα Ιωάννη Καποδίστρια.

Η ελληνική επανάσταση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον απόδημο Ελληνισμό. Στην αποδημία οργανώθηκε από τους απόδημους, χρηματοδοτήθηκε και στεριώθηκε και οι απόδημοι την υπερασπίστηκαν, υλικά και πνευματικά και συνεχίστηκε με την βοήθεια των Ελλήνων του εξωτερικού και των φιλελλήνων από διάφορα μέρη του κόσμου.

Ο Λόρδος Βύρων από την Αγγλία, ο ιατρός Σαμουήλ Χάος από την Αμερική και οι κυβερνήσεις της Αγγλίας, της Γαλλίας, της Ρωσίας, της Αυστροουγγαρίας και της Αμερικής, συμπαράσταθηκαν στους αγωνιστές της επανάστασης του '21 και βοήθησαν

στην επιτυχία της.

Η μικρή Ελλάδα μας, η χώρα του πολιτισμού και της Δημοκρατίας, η χώρα των φιλοσόφων, των δασκάλων, των επιστημόνων και των συγγραφέων, η χώρα που γέννησε ήρωες και ηρωίδες αγκαλιάστηκε από όλον τον κόσμο και κέρδισε έναν αγώνα που μόνο ήρωες κερδίζουν.

Αν είναι κάτι που όλοι μας σήμερα πρέπει να υπερηφανευόμαστε είναι ότι είμαστε απόγονοι του πιο ιστορικού έθνους και συνεχιστές ενός θεάρεστου έργου, ενός έργου που δίδαξε και εξακολουθεί να διδάσκει τους λαούς της γης, για την ομορφιά της ζωής, τον τρόπο διακυβέρνησης, τον τρόπο σκέψης και την έννοια του αλληλοσεβασμού.

Ο όρκος της Φιλικής Εταιρείας έγινε και παραμένει και ο δικός μας όρκος. Ως απόδημοι Έλληνες έχουμε και εμείς την ηθική υποχρέωση να προασπίζουμε και να προωθούμε τα ιδεώδη της φυλής μας και να μην μένουμε ποτέ αμέτοχοι στο κάλεσμα της πατρίδας μας.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός, ότι ο αγώνας για την απελευθέρωση της Ελλάδας άρχισε από την αποδημία. Δεν είναι τυχαίο που οι πρώτες μάχες για την ανεξαρτησία της έγινε εκτός του ελλαδικού χώρου.

Εκεί στην Οδησό και στην Μολδοβλαχία μπήκαν τα θεμέλια της ελληνικής επανάστασης και στεριώσανε αργότερα αυτό το οικοδόμημα που λέγεται Ελλάδα.

Η Ελλάδα του Ελύτη, του Ρίτσου και του Καζαντζάκη και τόσων άλλων μεγάλων ανδρών και γυναικών του πνεύματος που ρίζωσε στη συνείδηση της ιστορίας και με βαριά την αίσθηση της αξιοπρέπειας και της υπερηφάνειας, έγινε μία Ελλάδα αγαπητή από τους φίλους της και σεβαστή από του εχθρούς της.

Ο αγώνας που άρχισε τον Μάρτιο του 1821 δεν τελείωσε στο Ναύπλιο

το 1830. Αυτός ο αγώνας έχει και συνέχεια. Ιδιαίτερα για εμάς που ζούμε εκτός Ελλάδας, έχουμε μεγάλη υποχρέωση να μην ξεχνούμε τις ρίζες μας και να συμπαραστεκόμαστε σε αυτόν τον τόπο που τόσα κακά τον έχουν πληγώσει. Υπάρχουν ακόμα κομμάτια της ελληνικής γης που περιμένουν και τη δική τους επανάσταση και λύτρωση. Η Κύπρος, η Βόρειος Ήπειρος, η Κωνσταντινούπολη και το Πατριαρχείο μας, η Ίμβρος και η Τένεδος με τους κατοίκους τους που απέμειναν να αγναντεύουν το Αιγαίο και το Ιόνιο πέλαγος, περιμένουν και αυτοί να λευτερωθούν και να αναπνεύσουν τον καθαρό αέρα του λυτρωμού.

Αυτόν τον αγώνα πρέπει να συνεχίσουμε και να τελειώσουμε για να μπορούμε να λέμε ότι ο αγώνας για τη Λευτεριά που άρχισε την 25η Μαρτίου του 1821, τελείωσε ένδοξα και δίκαια. Μπορεί να με αποκαλέσετε ονειροπόλο και φανατικό Ελληνολάτρη και μπορείτε να το κάνετε. Δεν θα σας κρατήσω κακία. Πίστευα και πιστεύω σε αυτό που είπε ο Στρατηγός Μακρυγιάννης σε μία ομιλία του «την Λευτεριά δεν την ηύραμε στο δρόμο. Δεν θα μπορούμε εύκολα στου αυγού το τσόφλι, γιατί δεν είμαστε κλωσόπουλα. Γενήκαμε πουλιά και πια στο τσόφλι δεν χωρούμε». Είμαστε λαός ανάδελφος σ' αυτόν τον πλανήτη και κουβαλάμε στις πλάτες μας τεράστιους ογκόλιθους ιστορίας, γλώσσας και πολιτισμού.

Θα κλείσω με τα λόγια του Κωστή Παλαμά σε ένα από τα ποιήματά του «Μεθύστε με το αθάνατο κρασί του '21».

**Δημήτριος Τσούμπανος
Πρόεδρος των Ηπειρωτών
Συλλόγου «ΠΙΝΔΟΣ» Βοστώνης –
Κάτοικος Βοστώνης Αμερικής για
60 χρόνια.**

**Πρώην Πρόεδρος Πανεπειρω-
τικής Αμερικής
Πρώην Πρόεδρος Ομοσπονδίας
της Νέας Αγγλίας**

Η Ελληνική Επανάσταση (1821-1830)

Το ηρωικό έπος του ελληνικού έθνους

Η Ελληνική Επανάσταση είναι το ενδοξότερο και σπουδαιότερο γεγονός της Ιστορίας του Νεώτερου Ελληνισμού, καθώς πέτυχε την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους και την παρουσία της Ελλάδας στον πολιτικό χάρτη του κόσμου, ύστερα από έκλειψη αιώνων.

Για την πραγματοποίηση και την επιτυχία της συνέβαλε η μεγάλη πρόοδος των Ελλήνων στα τέλη του 18ου και στις αρχές του 19ου αιώνα, που εξασφάλισε στο Έθνος υλική δύναμη, αυτοπεποίθηση, πολιτική αυτοσυνείδηση και ηθικό φρονηματισμό.

Δεν ήταν τυχαία εξέγερση με αφορμή επεισόδια ή άλλες ευνοϊκές συγκυρίες, ούτε υποκινήθηκε από ξένους για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους. Προετοιμάστηκε και αποφασίστηκε από τη Φιλική Εταιρεία που συνειδητοποίησε τη δυνατότητα της απελευθέρωσης, αξιοποίησε τις ευνοϊκές συνθήκες που υπήρχαν, υπερπήδησε όλα τα εμπόδια και κατόρθωσε να ενεργοποιήσει και να συνενώσει τις δυνάμεις του Έθνους, οδηγώντας το αδίστακτα στην Επανάσταση. Η Φιλική Εταιρεία πρόβαλε την ιδέα ότι οι Έλληνες έπρεπε να πάψουν να περιμένουν μάταια την απελευθέρωσή τους από τους ξένους, ότι όφειλαν και μπορούσαν να την πετύχουν με τις δικές τους μόνο δυνάμεις, υπό την προϋπόθεση ότι θα είχε προηγηθεί η ένωση των ομογενών και η πειθαρχήσή τους σε μια κεντρική ηγεσία. Όταν έκρινε ότι η προϋπόθεση αυτή υπήρχε σε ικανοποιητικό βαθμό, επέβαλε τη γνώμη ότι είχε φτάσει ο καιρός για την Επανάσταση, και τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 1821 προχώρησε στην πραγματοποίησή της πρώτα στη Μολδοβλαχία και αμέσως μετά, στην Ελλάδα.

Η Ελληνική Επανάσταση διήρκεσε εννέα χρόνια, στα οποία παρουσιάζει εναλλαγές επιτυχιών και αποτυχιών και έντονες διακυμάνσεις. Διακρίνεται σε τέσσερις περιόδους:

Φεβρουάριος - Δεκέμβριος 1821: έναρξη και τοπική επικράτηση στη μεσημβρινή Ελλάδα.

1822 - 1823: σταθεροποίηση και πραγματοποίηση ενιαίας πολιτικής και διοικητικής οργάνωσης των επαναστατημένων περιοχών.

1824 -1827: εξασθένιση και μείωση της ισχύος της, ύστερα από δύο εμφυλίους πολέμους, συντονισμένη πολεμική δράση εναντίον της των Τούρκων και των Αιγυπτίων και βαρύτερες απώλειές της. Παράλληλα όμως εκδηλώνεται θετικά το ενδιαφέρον των τριών Δυνάμεων, Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας με κορυφαίες εκδηλώσεις τη Συνθήκη του Λονδίνου του Ιουλίου 1827 και τη ναυμαχία του Ναυαρίνου.

Ιανουάριος 1828 - Φεβρουάριος 1830: περίοδος νέας ισχυροποίησης. Από την κυβέρνηση Καποδίστρια πραγματοποιείται ανασύνταξη των δυνάμεων, διεξάγονται συστηματικές πολεμικές επιχειρήσεις και μετά από έντονη διπλωματική δραστηριότητα, αναγνωρίζεται Ανεξάρτητο Ελληνικό Κράτος με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου της 3ης Φεβρουαρίου 1830.

Η Ελληνική Επανάσταση τελείωσε με νίκη. Στοιχίσε όμως τη ζωή εκατοντάδων χιλιάδων Ελλήνων και Ελληνίδων στα πεδία των μαχών, από την πείνα, τις κακουχίες, από τους διωγμούς και τις σφαγές στις επαναστατημένες περιοχές, αλλά και στην Κων/πολη, στη Σμύρνη, στην Κύπρο και αλλού. Ωστόσο, με τη μακρά διάρκειά της, τις κορυφαίες στιγμές της και την αίσια έκβασή της, προβάλλει ως ιστορική εποποιία και ως θρίαμβος της ελευθερίας και της αρχής των εθνотήτων.

Μ.Β.ΚΩΤΟΥΛΑ

Πηγή: *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τόμος ΙΒ, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., 1978*

Συνδρομές

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΟΣΟ (€)
Οδυσσέας Κόκκινος του Αποστόλη	25,00
Βασίλης Κυρίτσος του Λαζάρου	30,00
Βλίσωρας Χρήστος	50,00
Σιάφης Σπύρος του Βασιλείου	20,00
Χαρίση Παναγιώτα	20,00
Ζιούλης Κωνσταντίνος του Λαζάρου	20,00
Τσιτάσιος Αριστείδης του Δημητρίου	20,00
Γελαδάρη Ειρήνη του Αχιλλέα	50,00
Τσιτάσιος Ιωάννης του Ευαγγέλου	15,00
Παπανικολάου Κωνσταντίνος του Χρ.	30,00
Κουκούρη Καραμπίνα Λευκοθέα	20,00
Γελαδάρη Κουτσιάβα Δέσποινα	30,00
Γαλάνη Λέλα	20,00
Τέλλης Ιωάννης του Θεοδώρου	20,00
Κυρίτσος Γιώργος	20,00
Νταγκοβάνου Μπακογιάννη Σοφία	20,00
Τσιγκρού Αθηνά Αθανασίου	20,00
Τζίνα Βασιλική του Νικηφόρου	20,00
Τζίνας Απόστολος του Νικηφόρου	20,00
Νταγκοβάνος Ευάγγελος Κέρκυρα	20,00
Προκόπιος Σαμαράς του Ηλία	100,00

Κοινωνικά

Γάμοι

• Η Ανθούλα Παπακώστα και ο Νικόλαος Γκίκας παντρεύτηκαν στον Άγιο Νικόλαο Ηλιδράχης. Ο γάμος έγινε σε πολύ κλειστό οικογενειακό κύκλο.

Να ζήσουνε.

Γεννήσεις

• Ο Θωμάς Βάλας και η σύζυγός του Γεωργία, απέκτησαν κοριτσάκι στις 30-06-2020.

Να τους ζήσει.

Επιτυχίες

• Η Τζίνα Θεοδοσία του Κωνσταντίνου, αποφοίτησε με βαθμό πτυχίου άριστα, από το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Απολογούμαστε για την καθυστερημένη δημοσίευση της επιτυχίας της Θεοδοσίας που δεν έγινε σκόπιμα, αλλά για λόγους διαχείρι-

σης της πληροφόρησης και ενημέρωσης που λαμβάνουμε από τους Κερασοβίτισσες/τες.

Ευχόμαστε στη Θεοδοσία κάθε πρόοδο και πολλές επιτυχίες στη ζωή της.

Θάνατοι

• Παντελής Κων. Κωτούλας έφυγε από την ζωή στις 14 /12/2020 στην Αθήνα, 80 χρόνων.

• Χρυσούλα Νταγκοβάνου, τρίτη κόρη του (Μήτσιου) Νταγκοβάνου, στις 4 /2/2021, ετών 63. Ζούσε στην Καρδίτσα.

• Ο Οδυσσέας Μακρυγιάννης στις 27/2/2021. Η κηδεία του έγινε στο χωριό.

• Η Σπυριδούλα Παστρονμά έφυγε από την ζωή, 86 χρόνων, στις 6/3/2021.

Η κηδεία της έγινε στο χωριό.

Συλλυπητήρια στις οικογένειές τους!

Ομορφιές του χωριού

Φωτογραφία από την Καίτη Εξάρχου

**ΙΩΑΝΝΑ ΧΡ.
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ -ΝΤΑΓΚΟΒΑΝΟΥ**
ΓΕΝΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ
ΖΗΝΩΝΟΣ 1 & Π. ΤΣΑΛΛΑΡΗ -
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
ΤΗΛ. 210-5739804, 6947610071

**ΑΧΙΛΛΕΑΣ Γ.
ΣΤΡΑΤΣΙΑΝΗΣ**
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Γαμβέττα 12 & Θεμιστοκλέους
Αθήνα 10677
ΤΗΛ. 2111167361, 6932352929
Achilles.law@gmail.com

Πωλείται ελαιόλαδο
Παραγωγής μου από την περιοχή Ζαχάρω Ηλείας.
Πωλούνται δικής μου παραγωγής παραδοσιακά
ζυμαρικά (λαζάνια, κυλινδρίτες), τραχανάς [ξινός -
γλυκός - καυτερός - νηστίσιμος], βίδες, λαζάνια
οδικής, κριθαράκι.
Για παραγγελίες: Σελητσιώτης Αθανάσιος
τηλ 6932028290 email: djthanos22@hotmail.com

Πωλείται
Μέλι βελανιδιάς από την Ήπειρο,
Θρούμπι, Άγρια Ρίγανη, Βασιλικός
Ποιτός, Πρόπολη, Γύρη.
Γρηγόρης Κώτσης Παραγωγός
Σκρά 20 Πετρούπολη
Τηλ. 6946468130